

GOSPODARSTVO V SVETU

Povojni razvoj Indonezije

Nastop Indonezije kot neodvisne države na sceno političnih dogajanj je dokaj novejšega datuma. Čeprav je komaj dva dni po japonski kapitulaciji gibanje za osvoboditev in neodvisnost, ki ga je vodila indonezijska nacionalna stranka, proglasilo neodvisno republiko Indonezijo, je bilo vendarle potrebnih celih pet let energične in vztrajne borbe, da bi se uveljavila dejanska osvojena neodvisnost in da bi jo priznale bivše kolonialne oblasti.

Politična zgodovina indonezijske republike pa se začne v letih, ki že pripadajo drugemu obdobju. Stalni spremljevalec nizozemskega kolonialnega režima na otočju, ki se je začel konec XVIII. stoletja, so bili boji in vstaje ljudstva proti kolonialnim oblastem. Narodnoosvobodilno gibanje je postalo organizirana akcija še le tedaj, ko je bila leta 1927 ustanovljena indonezijska nacionalna stranka. Od tedaj se je gibanje indonezijskega ljudstva za svobodo strinilo ob programu stranke dr. Sukarna, ki je sedaj predsednik republike.

V času japonske okupacije je bila Indonezija poprišče bojev proti okupatorju, ki so privedli do proglavitve neodvisnosti indonezijske države. Vse do konca leta 1948 Nizozemska ni hotela priznati neodvisnosti Indonezije, kar je v prvih petih povojnih letih celo vrsto hudih oboroženih spopadov med nizozemskimi četami in indonezijsko armado. V tem spopadu so intervenirali tudi Združeni narodi. Ker se je znašla na zelo šibkih pozicijah, ki ji niso dovoljevale, da bi lahko rešila v svojo korist vojaško »spatpozicijo« na arhipelagu, in pod pritiskom javnega mnenja, je bila Nizozemska prisiljena, 27. decembra leta 1949 priznati obstoj Republike združenih držav Indonezije. Ze v prihodnjem letu je Indonezija postala enotna republika, kar je tudi danes.

Indonezija obsega otočja, ki se razprostirajo med Malajskim polotokom in Avstralijo. Državo sestavlja 3.000 otokov s površino 2 milijonov kvadratnih kilometrov. Od tega odpade na kopno zemljo 1,5 milijona kvadratnih kilometrov, ostalo pa so notranja morja, ki povezujejo posamezne otoke. Stejejo 81 milijonov prebivalcev, ki niso enakomerno razporejeni po vseh otokih. Medtem ko je Java eno najbolj gosto naseljenih področij na svetu, pa so drugi otoki le redko naseljeni. Za obdelavo pride v poštev samo 6 odstotkov vse površine, tako da vlada v nekaterih krajih agrarna prenaseljenost. Kmečko prebivalstvo ni dovolj zaposleno, zato namerava vlada rešiti ta problem s pospešeno industrializacijo in načrtnim preseljevanjem iz gosto naseljenih v redkeje naseljene kraje.

Povojni razvoj Indonezije so spremljale politične in gospodarske težave. Vlada si vztrajno prizadeva, da bi dosegli planski razvoj proizvodnih sil

in odpravila ostanke kolonialne odvisnosti. Nova država je v borbi proti raznim sredobežnim težnjam in vmešavanju tujih sil v njene notranje zadeve. Z Nizozemsko niso še rešili vprašanja Nove Gvineje, ki je bila vedno razdeljena. Borba za politično enotnost države je zahtevala, da so še leta 1954 izdali 63 odstotkov rednega državnega proračuna za vojne namene in za vzdrževanje notranje varnosti. Razen tega je postavljala pred vlado določene naloge tudi njena nerazvitost in neugodna gospodarska struktura, ki so jo prevzeli iz časov kolonialne odvisnosti.

Indonezija je predvsem kmetijska država. Okrog 70 odstotkov odrasle moške sile je zaposlene v kmetijstvu. Kmetijstvo je enostransko razvito. Je možnost razvoja na dva sektorja. To so velike plantaže, ki so večinoma v rokah tujega kapitala. Njihovi pridelki so namenjeni za izvoz. Drugi sektor pa predstavljajo drobna kmečka posestva, ki so večinoma naravnega značaja. Prodiranje kapitalističnih odnosov na vas je te kmete postopno spreminjalo v mezdne delavce. Pred vojno je bila Indonezija velik izvoznik sladkorja, kavčuka, kopre, kinina in začimb, pa tudi tobaka, čaja in kave. Od iz-

voza teh pridelkov je odvisen velik del državnih dohodkov. Med japonsko okupacijo v drugi svetovni vojni je bilo veliko število plantaž uničenih. Po vojni pa je gibanje cen njenih izvoznih pridelkov na svetovnem trgu poslabšalo njeno izmenjavo, kar je državi oteževalo njeno povolno gospodarsko ustalitev. Ker ima njeno kmetijstvo enostransko strukturo, je bila Indonezija prisiljena uvažati velike količine hrane. Šele leta 1950 — 51 je njena kmetijska proizvodnja dosegla predvojno stopnjo, toda proizvodnja na posameznega prebivalca je še vedno nižja od predvojne.

Tudi rudna bogastva so enostransko izkoriščali, tako kakor je ustrezalo koristim tujega kapitala. Indonezija je bila pomemben producent in izvoznik kositrin in nafte, pa tudi boksita, zlata in srebra. Novejša geološka raziskovanja so odkrila nahajališča železne rude, mangana, nikla in urana, tako

da obstoji široka surovinska baza za razvoj industrijske proizvodnje. Kljub vsem tem možnostim pa se je začela industrija pozno razvijati, šele tik pred drugo svetovno vojno, in sicer predvsem tiste panoge, ki so predelovale kmetijske surovine. Dejanski proces industrializacije se je začel šele po vojni.

V povojnem obdobju je bilo težišče dejavnosti na dvigu kmetijske proizvodnje, razvoju energetskega gospodarstva, prometa in industrijskih podjetij za potrebe široke potrošnje. Država pa si je hkrati prizadevala, da obdrži in pospeši proizvodnjo drobne domače industrije in je dajala kredite za njeno mehanizacijo. Ustanovili so takoimenovane »induke«, ki so povezali in organizirali delo vrste podjetij drobne industrije v 23 osrednjih proizvodnih enotah po ustreznih panogah.

Novi plan je postavil težišče in koordinacijo razvoja in investiranja raznih državnih usta-

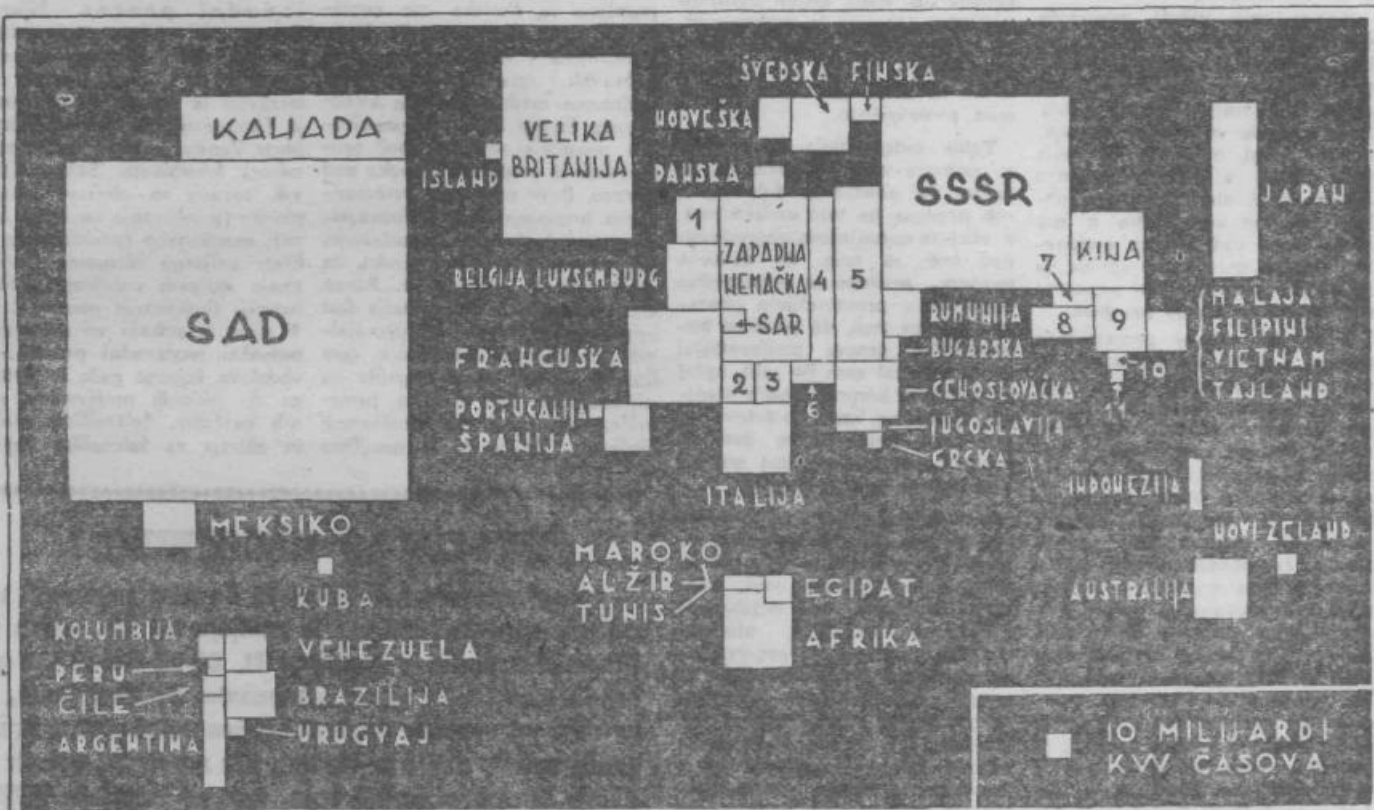
nov z namenom, da bi izpolnili posameznih načrtov vskladi z razpoložljivimi viri. »Urad za planiranje« je izdelal seznam načrtov, ki obsegajo ureditev in izkoriščanje reke Asahan in Džatikuhur za pridobivanje električne energije, za namakanje in plovbo, nadalje gradnjo kombinata za proizvodnjo železa in jekla, dvig kemične industrije, industrije umetnih gnojil in umetnih vlaken.

Naša država ima že od leta 1953 urejene trgovske in plačilne odnose z Indonezijo. Razen tega pa daje naša država Indoneziji tudi tehnično pomoč. Nekaj naših strokovnjakov uspešno dela v Indoneziji, posamezni indonezijski strokovnjaki pa so bili pri nas na strokovnem izpopolnjevanju. Obisk predsednika Indonezijske republike odpira nove možnosti za razvoj medsebojnega sodelovanja, ki bo prineslo koristi obema državam.

M. Hubeni

POTROŠNJA ENERGIJE V SVETU V L. 1954

(Premog, električna energija, nafta, naravni plin)

1. Nizozemska, 2. Švica, 3. Avstrija, 4. Vzhodna Nemčija, 5. Poljska, 6. Madžarska, 7. Turčija, 8. Srednji vzhod, 9. Indija, 10. Pakistan, 11. Cejlon.

Diagram o potrošnji energije v svetu v precejšnji meri izraža tudi razvojno stopnjo posameznih držav. Najvišja potrošnja energije je v ZDA, v ZSSR, Veliki Britaniji itd., kar priča o tem, da je v teh državah delo najbolj preskrbljeno s pogonsko silo, oz. mašinizacijo proizvodnega procesa.

Na diagramu so razne vrste pogonskih sredstev izražene ekvivalentno s pogojnimi kWh električne energije, to pa v razmerju: 1 t premoga = 0,5 t nafte = 300 m³ naravnega plina = 1.500 kWh. V skupni svetovni potrošnji energije je premog udeležen s 40%, nafta s 37%, naravni plin s 14,9% in hidroenergija s 8,1%.